

ด่วนมาก

ที่ พณ 0305/ 757

อำนาจ กระทรวงมหาดไทย
วันที่ 1186 คม
วันที่ 21 ก.พ. 2548 เวลา 14.05
ดนม. 1/431
กระทรวงพาณิชย์ 21 ก.พ. 48
44/100 ถนนนนทบุรี 1 14.40
นนทบุรี 11000

18 กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง การกำกับดูแลคุณภาพและการตรวจสอบการปลอมปนสินค้ามาตรฐานข้าวหอมมะลิไทย

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

จัดเข้าวาระ 22 ก.พ. 2548

- อ้างถึง 1. หนังสือกระทรวงพาณิชย์ ที่ พณ 0305/5315 ลงวันที่ 8 พฤศจิกายน 2547
2. หนังสือกระทรวงพาณิชย์ ที่ พณ 0305/5472 ลงวันที่ 17 พฤศจิกายน 2547

ตามหนังสือที่อ้างถึง กระทรวงพาณิชย์ ได้กราบเรียน ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี และเรียนคณะรัฐมนตรี ให้ทราบถึงการใช้มาตรการตรวจสอบสายพันธุ์ข้าว (DNA) ซึ่งเป็นวิธีการตรวจสอบอย่างมีประสิทธิภาพในปัจจุบัน โดยการสุ่มเก็บตัวอย่างและส่งตรวจสอบสายพันธุ์ข้าว หากพบว่าคุณภาพข้าวหอมมะลิไทยมีคุณภาพไม่ถูกต้องตามมาตรฐาน จะระงับการส่งออก และให้ผู้ส่งออกนำสินค้าไปปรับปรุงคุณภาพให้ได้มาตรฐานก่อนจึงอนุญาตให้ส่งออกต่อไป ดังความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงพาณิชย์ ขอเรียนว่า

1. นับตั้งแต่ ได้มีการกำหนดข้าวหอมมะลิเป็นสินค้ามาตรฐานและมาตรฐานสินค้าข้าวหอมมะลิไทย และเริ่มมีการส่งออกตั้งแต่วันที่ 22 มีนาคม 2545 เป็นต้นมา ก่อนการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยทุกครั้ง ผู้ส่งออกจะต้องจัดให้มีการตรวจสอบมาตรฐานสินค้า โดยมีผู้ตรวจสอบมาตรฐานสินค้า (เซอร์เวย์อร์) เป็นผู้ดำเนินการตรวจสอบมาตรฐานสินค้า และมีเจ้าหน้าที่สำนักงานมาตรฐานสินค้า สุ่มออกกำกับดูแลการดำเนินการตรวจสอบมาตรฐานสินค้า ให้เป็นไปตามระเบียบและหลักเกณฑ์วิธีการที่กำหนด และได้รับรายงานผลการกำกับดูแลการตรวจสอบมาตรฐานสินค้าจากสำนักงานมาตรฐานสินค้า กรมการค้าต่างประเทศอย่างสม่ำเสมอเป็นรายเดือน โดยสรุปในรอบปี 2547 พบว่าสินค้ามาตรฐานข้าวหอมมะลิไทยที่ต้องปรับปรุงคุณภาพให้ถูกต้องจำนวน 29 ครั้ง ของผู้ส่งออก 19 ราย หรือร้อยละ 12.0 ของจำนวนผู้ส่งออกทั้งหมด 159 ราย และได้ดำเนินมาตรการกับผู้ที่ไม่ผ่านตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าขาออก พ.ศ.2503 โดยพักใช้ใบอนุญาตผู้ตรวจสอบฯ 6 ราย ทำทัณฑ์บนผู้ส่งออก 3 ราย ผู้ตรวจสอบฯ 4 ราย และเพิกถอนใบอนุญาตผู้ประกอบการ 1 ราย

2. เนื่องจากได้มีการพัฒนาข้าวปทุมธานี 1 ซึ่งมีคุณสมบัติใกล้เคียงกับข้าวหอมมะลิไทย จึงมีการนำข้าวปทุมธานี 1 ปลอมปนเข้าไปในข้าวหอมมะลิไทยที่ส่งออก โดยกระบวนการตรวจสอบตามระเบียบที่ใช้อยู่ไม่สามารถแยกความแตกต่างของข้าวหอมมะลิไทยกับข้าวหอมปทุมธานีได้ จากการสุ่มตรวจสอบสายพันธุ์ข้าวเบื้องต้น (ตุลาคม 2546-มีนาคม 2547) พบว่าข้าวหอมมะลิไทยที่สุ่มตรวจใน 100 ตัวอย่าง

มีถึง 47 ตัวอย่าง หรือร้อยละ 47.0 มีคุณภาพไม่ถูกต้องตามมาตรฐาน ดังนั้น เพื่อให้ไม่ให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพ ราคา ความเชื่อถือ และชื่อเสียงของข้าวหอมมะลิไทย กระทรวงพาณิชย์ จึงได้นำเอาวิธีการตรวจสอบสายพันธุ์ข้าว (DNA) ซึ่งเป็นวิธีการตรวจสอบอย่างมีประสิทธิภาพมาใช้ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2547 เป็นต้นมา ทั้งนี้ ได้นำเรียน ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรี ทราบในชั้นหนึ่งแล้ว และหลังจากที่ใช้มาตรการดังกล่าว ได้พบว่าข้าวหอมมะลิไทยที่สุ่มตรวจใน 100 ตัวอย่าง (ตุลาคม 2547 – 10 กุมภาพันธ์ 2548) มีเพียง 13 ตัวอย่าง หรือร้อยละ 13.0 มีคุณภาพไม่ถูกต้องตามมาตรฐาน (เดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ 2548 ไม่พบตัวอย่างข้าวที่ไม่ถูกต้องตามมาตรฐานเลย) การใช้มาตรการตรวจสอบสายพันธุ์ข้าว (DNA) ทำให้การปลอมปน มีแนวโน้มลดลงอย่างมีนัยสำคัญ และผลการวิเคราะห์จากห้องปฏิบัติการดังกล่าว สามารถใช้เป็นข้อมูลการโต้แย้งในเรื่องคุณภาพมาตรฐานของทุกฝ่ายได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้ กระทรวงพาณิชย์จะยังคงดำเนินการในเรื่องนี้อย่างต่อเนื่องต่อไป

3. มาตรการตรวจสอบสายพันธุ์ข้าว (DNA) ดังกล่าว ยังไม่ได้กำหนดไว้ในระเบียบ เนื่องจากมีต้นทุนสูงกับบริษัทผู้ประกอบการธุรกิจตรวจสอบมาตรฐานสินค้า (บริษัทเซอร์เวย์) ที่ได้รับอนุญาต และเป็นภาระค่าใช้จ่ายกับผู้ส่งออก อย่างไรก็ตาม กระทรวงพาณิชย์ จึงได้ประสานกับศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพ (BIOTEC) เพื่อหาแนวทางและพัฒนากระบวนการตรวจสอบให้รวดเร็ว และมีต้นทุนต่ำลง อีกทั้งดำเนินการเผยแพร่ความรู้เชิงวิชาการ ให้กับผู้ประกอบการตรวจสอบที่สนใจ ใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจลงทุนในเชิงพาณิชย์ได้

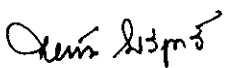
4. กระทรวงพาณิชย์ ได้ดำเนินการตามโครงการส่งเสริมมาตรฐานสินค้าข้าวหอมมะลิไทย ที่ส่งออก (ตุลาคม 2547-กันยายน 2548) เพื่อเผยแพร่ สร้างความเข้าใจในเรื่องมาตรฐานสินค้าข้าวหอมมะลิไทย ในแหล่งผลิต โดยร่วมมือและประสานกับจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในการตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น และรับรองโรงสีที่ผลิตข้าวหอมมะลิไทย อันเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพมาตรฐานของสินค้าข้าวหอมมะลิไทยตั้งแต่แหล่งผลิตจนถึงผู้ส่งออก

5. การส่งออกข้าวหอมมะลิไทย ตั้งแต่ปี 2545-2547 มีปริมาณ 1.4, 2.3 และ 2.2 ล้านเมตริกตัน หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 19.5 29.6 และ 22.2 ของปริมาณการส่งออกข้าวทั้งหมด ตามลำดับ มีมูลค่า 18,087, 32,318 และ 35,829 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 26.9, 42.3 และ 32.5 ของมูลค่าการส่งออกข้าวทั้งหมด ตามลำดับ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบ

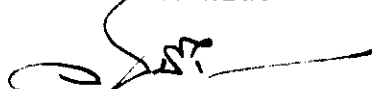
จัดอยู่ในประเภทเรื่อง ฯ ที่เสนอคณะรัฐมนตรีได้โดยตรง

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวสิปพัน วานวิสุทธิ์)

ผู้อำนวยการสำนักบริหารการประชุมคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

(นายวัฒนา เมืองสุข)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

กรมการค้าต่างประเทศ

โทร. 0 2547 4751 โทรสาร 0 2547 4748

ทพ 14/14
ได้นำเสนอคณะรัฐมนตรี
เมื่อวันที่ 22 ก.พ. 2548 ลงมติว่า
ทราบ